

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 21. junija 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 73.

Čudni pojavi.*

Iz krogov hišnih posestnikov v Mariboru smo dobili sledeči dopis: Pred kratkim je občinski svet mariborski sklenil, da enostavno konfiscira najemnine, katero bi hišni posestniki prejeli preko zlate paritete predvojnne najemnine, na ta način, da bi na to najemnino naložil tako visoko občinsko davščino, da bi ta docela absorbirala preko zlate paritete pobrano najemnino. Temu zgledu je sledil tudi Ptujski občinski svet. Res je, da se porabi na ta način pobrana davščina v prilog ublažitve stanovanjske bede, vprašanje pa je, kako pridejo ravno hišni posestniki do tega, da naj izključno samo oni v tako izdatni meri prispevajo za odpravo stanovanjske bede. Hišni posestniki so dolga leta trpeli vsled omejitve svoje lastnine, ko se jim je branilo, pobrati najemnino v višini, ki bi jim omogočavala vzdrževanje hiš. Sedaj, ko so si priborili vsaj delno prostost, pa naj jih v njihovi osebnosti lastnini omejuje občina. Vsak davek mora biti splošen in ga ne gre nalagati samo enemu stanu. Hišni posestniki se ne branijo prispevati za ublažitev stanovanjske bede, zahtevajo pa, da je prispevek primeren njih plačilni zmoglosti. Ako jim je dal zakon možnost, da smejo za gotova stanovanja zahtevati najemnino, ki vstreza današnjim cenam, občine niso upravi-

* Kot načelni zagovorniki nedotakljivosti osebne lastnine radevolje pričujemo ta dopis in odpiramo s tem debato o tem važnem vprašanju, ki globoko posega v interese posejajočih slojev. Kdor čita naš list, ta ve, da nismo brezpogojni zagovorniki hišnih posestnikov, če tedaj pričujemo gornji dopis, ga pričujemo, ker vidimo, da so lu v živo tangirani splošni interesi, da gre za kršitev načel, pred katerimi moramo kot gospodarsko glasilo, odločno svariti!

čene, da korigirajo zakon na tako brutalen način, da zahtevajo za-se vso višjo najemnino. Hišni posestniki so se pri določanju novih najemnin držali po večini prave mere in niso brez neodložljive potrebe šli preko zlate paritete. Njihove hiše so potrebne generalne reparature, treba jih je spraviti v boljši stan nego so. Celu vojno in povojno dobo niso mogli popravljati svojih hiš, ker niso smeli zvišati najemnine tako visoko, da bi mogli plačevati popravila. Marsikateri posestnik se je moral ravno zato, da je mogel svojo hišo popraviti vsaj toliko, da ni razpadla, celo zadolžiti. Zato se ne more smatrati, da gre pri povišanju najemnin preko zlate paritete v primerih, v katerih je to dopustno, za nenravno obogatitev hišnih posestnikov, ampak jih k temu sili nujna potreba. Ako se že davek nalaga na to najemnino, naj se naloži onim posestnikom, ki brez stvarne potrebe povišujejo prekomerno svoje najemnine, ne pa tudi onim, ki so k temu naravnost prisiljeni. Pa neglede na to smatramo tako postojanje za nedopustno in boljševisko, ki bi bilo razumljivo v komunističnih državah, ne pa pri nas, ko nam je celo Narodna skupščina, če tudi le deloma, z novim stanovanjskim zakonom pripomogla do naših pravic, ki temelje na načelu varovanja osebne lastnine. Kakor čujemo, se v obeh mestih pripravljajo protestni shodi hišnih posestnikov, na katerih hočejo posestniki odločno protestirati proti novim občinskim davščinam. Umestno bi bilo, da se tem protestom priključijo vsa naša javnost, ki ima interes na nedotakljivi osebni lastnini in nas podpre v naših prizadevanjih, da se prepreči atentat na interese hišnih posestnikov.

Kongres Glavne zadržne zveze.

V nedeljo se je vršil v Beogradu občni zbor in kongres glavne zadržne zveze, v katerem so včlanjene vse zadržne zveze v naši državi. Kongres je vodil predsednik glavne zveze minister g. dr. Korošec, ki je po pozdravu številnih udeležencev in uradnih zastopnikov, opozoril na važnost dnevnega reda letošnjega zbora, ker ima zbor nalogo, da se izjavi o dveh jako važnih vprašanjih, o vprašanju ustanovitve kmetijskih zbornic in o vprašanju zakonite ureditve poljedelskega kredita.

Referat o kmetijskih zbornicah je podal delegat srbske kmetijske družbe. V svojem referatu se je izrekel proti temu, da se kmetijske zbornice takoj osnujejo. Njihova ustanovitev naj se izvrši, čim se predhodno zakonitim potom rešijo vsa poljedelska vprašanja. Dokler niso dani pogoji za ustanovitev kmetijskih zbornic naj vrše zbornicam odmerjene posle oblastne skupščine, ki naj odpošljejo kmetijske strokovnjake v poljedelski svet, koji bi vsaj za nekaj časa mogel nadomeščati centralno kmetijsko zbornico.

V debati o tem referatu se je pokazalo, da večina delegatov ne soglašajo s stališčem referenta, ker se je večina izrekla za takojšnjo ustanovitev kmetijskih zbornic, ki naj bi bile prisilne organizacije vseh poljedelcev, dočim so dosedanje organizacije le prostovoljne. V naši državi se širi zadržni pokret. Sedaj uspešno posluje okoli

4000 zadrž, ki imajo preko 1 milijon zadržnikov. V smislu takojšnje ustanovitve kmetijskih zbornic, za katere se je živahno zavzel tudi predsednik g. dr. Korošec, se je sklenila v tej smeri tudi resolucija.

Nato se je pričela razprava o poljedelskih kreditih. Šlo je za vprašanje, kako naj se novelira zakon o poljedelskih kreditih, da bode imela direkcija za poljedelski kredit večjo elastičnost v svojem poslovanju. V resoluciji o tem vprašanju se naglašajo potreba, da se zakon o poljedelskih kreditih novelira v smislu prejšnjih sklepov glavne zadržne zveze in predloga poljedelskega ministra v zadnjem finančnem zakonu, ker se ta predlog v bistvu strinja s predlogi glavne zadržne zveze.

CARINSKI AZIJO.

Avstrija: 1 zlata krona = 1'44 šilinga; Ogrska: 1 zlata krona = 14.500 papirnatih kron (1'16 penga); Jugoslavija: 1 zlati dinar = 71 papirnatih dinarjev; Rumunija: 1 zlati lej = 40 pap. lejev; Italija: 1 zlata lira = 3'67 pap. lir; Španija: 1 zlata pezeta = 1'1562 pap. pezete; Bolgarija: 1 zlati lev = 15 papirnatih levov; Grčija: 1 zlata drahma = 14 pap. drahem (pri plačevanju carine s približki vred približno 24 pap. drahem).

Dolžnost vsakega zavednega trgovca je, da pridobi vsaj enega naročnika na »Trgovski list«!

NOV NACIN PRODAJE SOLI NA DROBNO.

Od dne 1. julija 1928 bodo smeli prodajati sol na drobno pooblašteni mali prodajalci in sicer po ceni, po kateri bodo kupovali sol v državnih založiščih ali od zakupnika velike prodaje soli. Kamena, morska in mineralna sol iz Kreke se bo smela prodajati za en kilogram po 2 Din 50 par, a zmlefa kamena ali morska sol, ako se privatno melje, po 2 Din 75 par za en kilogram. Prodaja preko te cene je kaznjiva. Poleg kazni zapade doličnemu prodajalcu tudi vsa za maloprodajo namenjena zaloga. Vsakdo, ki želi prodajati sol v mali prodaji, dobi to pravico, če se obrne za dovolitev male prodaje pisмено na srezko upravo finančne kontrole, pod koje področje spada njegova trgovina. Pravica prodaje se bo izdajala vsem trgovcem, ki imajo protokolirano firmo ali obrtni list za trgovino.

* * *

PROTI ŠUŠMARSTVU.

Proti šušmarstvu je boj jako težak. Otežuje ga predvsem dejstvo, da preivalstvo največkrat nihi ne ve, ali ima kdo obrtno pravico ali ne. V Avstriji so si kontrolo nad šušmarji olajšali s tem, da obrtne oblasti obsodbe radi šušmarstva objavljajo v lokalnih časopisih, kar veliko pripomore, da je občinstvo orijentirano, kdo se peča brez pravice z obrtjo. Morebiti bi bilo tudi pri nas umesno, da bi se šušmarje tem potom postavilo pod javno kontrolo.

Konec tarifnega boja med Hamburgom in Trstom.

Na blagovnem prevozu v Trst interresirane države Italija, Jugoslavija, Avstrija, Čehoslovaška in Ogrska so se sedaj na posebni konferenci v Monakovem načelno sporazumele z nemško železniško upravo glede blagovnega prometa med Hamburgom in Trstom. S tem je poravnani spor, ki je trajal več let in se je dne 1. januarja 1927 provizorično uredil s tem, da so se prizadete države zavezale, da bodo opustile nadaljno tarifno borbo. Do konca meseca junija t. l. veljavni sporazum se bo sicer podaljšal za nadaljnjih šest mesecev, vendar se bodo med tem časom definitivno uredila vsa težja prometna vprašanja. Z dnem 1. januarja se uveljavi nova tarifa, ki bo vsebovala načelno enakost za blagovni promet med pristanišči Severnega in Jadranskega morja. Glavna točka sporazuma je določitev črte za tarifno enakost z določljivijo interesnega področja za oboje pristanišče. Tarifna enakost je za nemške državne železnice veliko ugodnejša nego geografska črta, katero je predlagala Čehoslovaška, kajti geografska črta bi bila za tržaško pristanišče veliko ugodnejša. Črta za tarifno enakost pričena za Čehoslovaško pri Tachau-u v jugozapadni Češki, se nadaljuje preko južne Moravske in konča na Slovaškem. V interesno sfero Severnega morja bi potemtakem spadala Praga in važni industrijski kraji Plzenj, Ustje, Reichenberg itd. Brno in Požum bi spadala v interesno sfero Trsta. Nasprotno naj bi pa veljala za Dunaj na obeh straneh pariteta. To velja samo za pot po Donavi navzgor, dočim bi železniški promet ostal v interesni sferi Trsta.

Dr. Fran Ogrin:

Novi gospodarski in turistični razmah v Kamniku in Kamniško - Savinjskih Alpah.

Narava nas miče in vabi v svoji tišoči mnogoličnosti. Tu zelene ravnine, modra jezera, nizka brda, tam šumljajoči potoki, šume in gore in v nebo kipeče planine. Ustavimo se pri divnih, ljubkih Kamniških planinah! Tako slikovite, vabljive in vendar je le malo ljudi v naši ožji domovini — da ne govorim o širši, državni — ki so jih posetili ali celo plezali nanje, občudujoč veličastvo in misterij planin in daljnega razgleda doli do Krima in dolenskih hribov, do Sneznika in Nana, do Triglava in do Pohorja. Malo! Seveda! Če se pa dosedaj ni poskrbelo med drugim za primerne komunikacijske poti.

I. Kar vleče se ti pot, ko zapustiš Kamnik, hiteč v Črno. Do Strahovice se morda pelješ z avtobusom, naprej pa speš pešički. Pod teboj šumeča voda, nad teboj strma, zelena pobočja, ki te raz nje na levi pozdravlja beli dom sv. Primoža, v Krivčevem kreneš navzgor (severno) in po jako strmem vzponu prideš v slabi tričetrt uri vrh Kranjskega Raka. V Luče bi rad in naprej v krasno Logarsko dolino.

Motriš Menino planino, Rogač, Ojstrico, Planjavo. Potem pa stopaš navzdol med prijaznimi lozami in po smaragdih senožetih, občudujoč gorske lepote. Pa se ti šmentano vleče ta pot. V dveh urah si morda nasitil dušo, do Luče pa hodiš cele štiri ure.

Kraji, ki hodiš mimo njih, so silno revni, zapuščeni in zaostali. Nimajo pač dobrih cest in so daleč od železnice. Prva železniška postaja je doli v Rečici ob Paki oziroma v St. Petru. Mnogo bližje je do Kamnika, toda vmes stoji visoki greben Kranjskega štajerskega Raka (1029) brez dobre vozne poti. Zato se je že v stari Avstriji dogovarjal kranjski deželni odbor s štajerskim o zgradbi ceste Črna — Podvolovlek — Luče. Prospekt se takrat v glavnem radi tega ni izvršil, ker bi prinašal gospodarske koristi — slovenskemu življu.

Lani in letos pa je ta akcija oživela in ljubljanska oblastna skupščina je na predlog oblastnega poslanca Novaka in tovarišev načelno sprejela predlog za zgraditev te gospodarske in turistično prevzne ceste. Tudi mariborski oblastni odbor se je zavzel za to in stopil v stik z ljubljanskim. Projekt podpirajo vsi okrajni činitelji: kamniški cestni odbor, gornjegrajski okrajni zastop, kamniški in gornjegrajski sreski poglavar, občine, zlasti Luče, Kamnik itd. Upamo, da bo cesta dovršena v nekaj letih!

S tem se bo dvignila cena ondotnim lesnim, poljedelskim (živinoreja) in drugim izdelkom in pridelkom. Ljudstvo lučke, solčavske, gojske in drugih občin si bo zopet opomoglo in dvignilo gospodarsko in kulturno. Turizem se bo razvil na vse strani. Samonasebi je človeku sicer žal gorske idile med Kranjskim Rakom in Lučami, toda planincem naj je v tolažbo. S cesto ta idila še ne bo popolnoma izginila, na drugi strani pa bo pospeševala ravno ona obisk drugih prelepih predelov in gora: Logarske doline, Robanovega kota, Raduhe itd. V tem oziru je pričel pred dvema letoma lep članek R. Badiura.

II. Gornjigrad in vsa dežela tje do Savinjske doline in Mežice, do Kamniško-savinjskih Alp, Grintoveca, Kranja in Kamnika obezja velezanimiv alpski svet. Tukaj se širijo neizmerni gozdovi, v zemlji pa se skrivajo bogate rude: premog, bok-sit, barve itd. Vse to bogastvo naravnost kriči radi boljše, racionalnejše izrabe po — železnici. Za to govore tudi razlogi v prospeh razvoja tujkega prometa in turizma, da se odpro čim širšemu svetu ti krasni gorski kraji. Strategična važnost železnice naj se presoja drugod. Ta železnica tvori idealno transverzalo zvezo med Savinjsko dolino in Gorenjsko in bo služila tudi tranzitu iz Avstrije in Češkoslovaške na morje (Sušak).

Gorenje momente so spoznali krajevni činitelji in pokrenili — dasi je to železniško vprašanje pravzaprav že staro — prav letos, ko najemamo veliko zunanje investicijsko posojilo, živahno akcijo za realizacijo tega železniškega projekta. Najprej se je vršilo veliko zborovanje, sklicano po kamniškem županu Kratnerju, v Kamniku dne 15. aprila t. l., nato dve zborovanji v Kranju in sicer dne 21. maja in 3. junija. Prvo je sklical okrajni odbor SLS, drugo kranjski župan Pirč. Na vseh zborovanjih, ki so se jih udeležili zastopniki raznih oblastev, poslanci in interesentje, je vladalo veliko navdušenje in s polnim odobravanjem je bila sprejeta resolucija za zgradbo železnice »Kamnik—Tuhinjska dolina—Gornji grad—Savinjska dolina z odcepom v Mežiško dolino« oziroma Kranj—Kamnik.

Računamo, da se bo dala doseči vsaj iz druge tranše novega velikega posojila za zgradbo železnice potrebna vsota. Saj bo vodila ta v sredo ogromnih zemeljskih zakladov in proti osrčju Kamniško-Savinjskih Alp in bo zato v gospodarskem, kulturnem in turističnem oziru nad vse pomembna in kar je prvo, visoko rentabilna.

Seveda bo treba še veliko delati, pisati in intervenirati. Postavljeni železniški odbori in zastopniki ljudstva se tega zavedajo.

Naj omenim še, da obstoji poseben železniški projekt za zgradbo železnice Domžale—Črni graben—Motnik—Polzela na eno in proti Škofji Loki na drugo stran, za kojega realizacijo se posebni odbori iz samoumevnih (lokalnih) razlogov tudi trudijo.

III. Marsikdo se je že divil gorske-mu vencu: Planjava, Brana, Skuta, Štruca, Grintavec, Kalska gora, Kompostela, Mokrica. Krog tebe žubore bistre vode v strugah in slapovih, šume zeleni, črni gozdovi, postajajo v breg vse manjši in redkejši, dokler se ne izgube v sivih gorskih pečinah. Na ravnini v Kamniški Bistrici stojiš, ožarjen od solca in strmiš v to silno veličastje božje narave.

Kaj prijetna je pot skozi bistriške gozdove nad šumljajočo Bistrico. Vendar je iz Stahovice do planinske kočice in nazaj pet ur pešhoda. Mlademu, zdravemu človeku ni to nič. Toda mi hočemo napraviti Bistrico dostopno za vsakogar, mi hočemo, da more uživati to lepo gorsko dolino, ta divni planinski kotiček vsakdo širom države. Zato je pa potrebna naprava velike, avtomobilne cesti. Drugo še pride.

Ta ideja je nastala že pred leti, a se je domala pozabila. Preteklo jesen pa je začel z akcijo na novo sreski poglavar in se obrnil na vse pristojne oblasti. Ker so bili odgovori povsem zadovoljivi, sem odredil za 4. april t. l. informativni obhod radi izbire trase, ki so se ga udeležili med drugimi kamniški zastopnik S. P. D., zastopnik Zveze za tujski promet in kamniške občine. Ob tej priliki se je začrtala trasa tako, da bo čim najbolj ustrezala pogojem za eksploatacijo gozdov kamniške meščanske korporacije, obenem pa turistovskim vidikom. V ta namen krene ta cesta takoj nad Stahovico na desni breg Bistricie in pride nazaj na levi breg šele pri Predoslju. Na ta način ostane obstoječa turistovska pot-šteza naravno neokrnjena, na drugi strani pa bo nudila cesto prav mičen pogled na gozde, stene in vrhove nad levim rečnim bregom. Ugodeno bo vsakemu: mogel bo iti na

obe strani peš, ali se deloma oziroma celotno voziti.

Generalni načrti in proračun so prav zdaj končani in je strošek proračunjen na 1,410.000 Din. Ako se doseže prevzem stroškov po poklicanih činiteljih, predložim ves aparat oblastnemu odboru radi nadaljnega postopanja. Ta je o tem obveščen. Prvo besedo pa ima sedaj meščanska korporacija v Kamniku, ki bo imela od ceste največjo gospodarsko korist. Ako sprejme primeren odstotek stroškov za gradnjo in vzdrževanje, je cesta zagotovljena.

IV. Velika planina nad Kamnikom, visoka 1666 m (najvišji vrh), nudi s svojo obširno planoto nad vse idealno torišče za gojitev zimskega sporta, poleti pa za zračne in solne kopeli. Toda daleč je ona od nas ravninec — od Kamnika 4 in pol ure hoda — daleč od Gorenjcev, Dolenjcev, Hrvatov, Srbov. Tudi nedostajajo gori za večji obisk in za solčno zdravljenje potrebne naprave: hoteli, penzionati itd. Ker pa se gora ne da postaviti bliže, je zamišljena zgradba žične vzpenjače na Veliko planino in sicer iz Bistricie (ako se tu zgradi čimprej cesta), do tja pa bo avtomobilna zveza s kamniške železniške postaje. Žično železnico in potrebne naprave na Veliki planini je prevzela v svoj načrt Zveza za tujski promet. O tem je bilo priobčenih že par člankov. Poslej bo malenkost doseči to goro. Sam pa bo imel vsakdo svoj užitek: v občudovanju gorskega sveta, v zdravljenju, v novih turah.

Ako premotrimo vse štiri projekte, vidimo, da se je začelo v Kamniku in za Kamnik veliko gibanje, važne akcije, kojih uresničenje bo velikanskega pomena v gospodarskem, turističnem in zdravstvenem pogledu, toda ne samo za kamniški in gornjegrajski okraj, marveč za obe oblasti, da, za državo samo.

USTANOVITEV LJUBLJANSKE PODRUŽNICE DRŽAVNE OBRNE BANKE.

Predsednik Državne obrne banke g. Stojanović se je dne 17. l. m. udeležil obrniškega zborovanja v Sarajevu, na katerem je poročal o razvoju obrne banke. Navajal je, da se obrna banka uspešno razvija in da jo brez dvoma čaka še lepa bodočnost. Dasi bi naj po sklepu ustanovnega občnega zbora otvorila najprej svojo podružnico v Ljubljani in šele nato v Sarajevu, je upravni odbor mnenja, naj se preje ustanovi podružnica v Sarajevu in šele pozneje v Ljubljani, ker spričo jako razvitega združništva v Sloveniji ni gotovo, da bi podružnica v Ljubljani mogla uspešno poslovali. Kakor torej kaže ta izjava predsednika g. Stojanovića, za enkrat še ne smemo upati, da bi Državna obrna banka otvorila svojo podružnico v Ljubljani. G. Stojanović ima brez dvoma v mislih razmerno ugodno obrestno mero v Sloveniji. Ta Državne obrne banke pa nikakor ne more in ne sme ovirati, da se drži izrečnega določila pravil banke in soglasnega sklepa ustanovnega občnega zbora. Seveda bi se morala Državna obrna banka s svojo obrestno mero prilagoditi našim razmeram, saj ni usmerjena na dobiček, ampak ima edino namen pospeševati obrtnost.

Ljubljanska borza.

Tečaj 20. junija 1928	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22:925
Berlin 1 M	13:57	13:60
Bruselj 1 belga	—	7:9375
Budimpešta 1 pengő	—	9:9120
Curih 100 fr.	1093:50	1096:50
Dunaj 1 šiling	7:9855	8:0155
London 1 funt	277:—	277:80
Newyork 1 dolar	56:72	56:92
Pariz 100 fr.	222:20	224:20
Praga 100 kron	168:05	168:85
Trst 100 lir	297:—	299:—

Prispevajte v fond za Akademijo znanosti in umetnosti in za Narodno galerijo v Ljubljani!

Delovanje Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.

(Iz tajniškega poročila na občnem zboru Zveze dne 10. junija 1928 v Novem mestu.)

(Nadaljevanje.)

Kreditne prilike.

V takih težavnih eksistenčnih prilikah naše Irgovine je pač umevno, da poslaja vsak dan aktualnejše vprašanje nudenja kreditov, kajli le malo je tvrdk, ki bi mogle izhajati brez njih. Naše gospodarstvo je doživelo minulega leta radi polomov mogočnih denarnih zavodov težke udarce, ki bodo zahtevali za svoje lečenje še precej časa. Slovenija ima dobro razvito združništvo in regulativne hranilnice, ki krijejo znaten del potreb naših gospodarskih krogov po poslovnih kreditih. V zadnjem času pa se je pojavila namera obveznega naganja javnega in pupilarnega denarja v državni hipotekarni banki, s čimer bi bili zopet občutno prizadeli slovenski gospodarski krogi. Zveza je proti temu ostro protestirala in poudarila potrebo, da ostane ta denar naložen v naših domačih zavodih in služi produktivnim svrham našega lastnega gospodarstva.

Ker pa omenjeni zavodi ne morejo zadostiti vsem kreditnim potrebam, je dolžnost Narodne banke, da priskoči na pomoč in pospešuje enakomerno gospodarske panoge v celi državi. V letu 1927 je uživalo kredit Narodne banke 4332 tvrdk v znesku 1503 milijonov dinarjev. Na denarne zavode odpade od teh 676 milijonov rednih in 1893 milijona sezonskih kreditov, torej skupno 8653 milijona ali nad 57% meničnih kreditov. V Sloveniji je udeleženih na kreditih Narodne banke samo 290 tvrdk s 173 milijoni dinarjev. Od teh odpade po splošnem ključu, ki ga navaja Narodna banka za celo državo, na denarne zavode 45 do 50%, za veletrgovine in industrije pa bi preostalo 50 do 55% odobrenih kreditov. V razmerju s celokupnim številom tvrdk je udeležena Slovenija s 7% in po višini kreditov z 11,5%, kar pač nikakor ni v skladu z gospodarsko strukturo naše dežele. Radi tega bo moralo iti stremljenje naših gospodarskih organizacij za tem, da se zniža obrestna mera Narodne banke ter omilijo trdi pogoji za doseg kreditov, tako da se bo moglo naše trgovstvo posluževati kreditov v isti meri, kakor ostale pokrajine države.

Prometne prilike.

V železniški upravi je beležiti v minulem letu dve važni reformi in sicer reorganizacijo celokupne železniške službe naredbenim polom in problem komercijalizacije državnih železnic. Glede slednjega se je vršila 5. decembra 1927 v Beogradu obširna anketa in je tudi Zveza stavila svoje predloge v interesu naših trgovskih krogov. Dalje je važno, da je bila s 1. novembrom minulega leta uveljavljena med poslajami naše kraljevine in postajami italijanskih državnih železnic znižana direktna železniška tarifa, ki obsega 282 jugoslovanskih postaj (od katerih odpade 110 na ljubljansko direkcijo) in 469 italijanskih ter pomeni znatno znižanje vozarin za mnoge vrste blaga. Radi slabe letine je železniški promet zelo padel in prometno ministrstvo je hočelo s 15. avgustom zvišati blagovne tarife, da krije proračunski primanjkljaj. Združen nastop gospodarskih organizacij je preprečil to namero, ki bi občutno zadela ne samo industrijo, temveč tudi trgovino. Meseca novembra se je zopet uvedel skrajšan nakladalni in razkladalni rok od 24 na 6 ur, vendar je bil na intervencijo naših gospodarskih korporacij s 15. decembrom uveden zopet normalni rok. Daže je Zveza slavila tudi letos mnoge predloge pri sestavi novega voznega reda na železnicah za izboljšanje vlakovnih zvez in dosegla delne uspehe. Pri generarni direkciji državnih železnic v Beogradu je po posebni deputaciji intervenirala radi decentralizacije železniških dobav in je bilo doseženo, da se v finančni zakon za leto 1928/29 unese določba, da bodo smeli direktorji oblastnih železniških direkcij oddajati licitacije do 300.000 Din. Istotam je intervenirala radi povišanja pristojbin za ležarinske prostore in prejela obvestilo, da bo podana mož-

nost, da se na upravičene in utemeljene prošnje poedincev znižajo.

V poštnem ministrstvu je intervenirala radi ukinitve pavšaliranih telefonskih razgovorov na medkrajevne razdalje do 25 km in prejela zahtevilo, da se bo v bližnji bodočnosti izdal nov pravilnik, ki bo upošteval želje naših pridobitnih krogov. Pri poštnem ravnateljstvu v Ljubljani je Zveza posredovala radi sprejemanja malo poškodovanih bankovcev ob belem robu in pospešitve uvedbe telefonskih zvez Prekmurja z inozemstvom ter prejela zadovoljiva poročila.

Točilne pravice naših trgovcev.

Zveza je posvečala temu perečemu vprašanju našega Irgovstva od prvega početka sem izčrpno pažnjo in si z mnogimi pismenimi vlogami ter osebnimi intervencijami pri obeh velikih županstvih in notranjem ministrstvu v Beogradu prizadevala, da se zajamčijo trgovskim točilcem pravomočno pridobljene pravice. Velika župana ljubljanske in mariborske oblasti sta sicer novembra meseca minulega leta izdala odlok, s katerim ukinjata navedene pravice, toda složnemu nastopu vseh gospodarskih korporacij se je posrečilo doseči podaljšanje likvidacijskega roka do 30. junija 1928. V tem času je Zveza dostavila vsem gremijem vzorce za prizive proti negativnim rešitvam srezkih poglavarjev na velikega župana in vzorce za priložbe na upravno sodišče proti neugodnim rešitvam prizivov od strani velikih županstev. Te tožbe je vložilo na stotine prizadelih Irgovcev in čakajo sedaj rešitve pri upravnem sodišču v Celju. Z ozirom na obvestila, ki jih je upravno sodišče poslalo vsem tožečim strankam, da se izjavijo, da li reflektirajo na javno ustno razpravo ali ne, je zvezno načelstvo na svoji plenarni seji dne 18. maja t. l. osvojilo sklep, da preskrbi v izogib prevelikim pravnim stroškom celjski srezki gremij za nekatere pravde odvetnika, ki bo vsestransko osvetlil in podkrepil one momente, ki govore za to, da ohranijo Irgovski točilci pravilnim potom pridobljene pravice.

Posebno pažnjo pa je Zveza istočasno posvečala spremembi gostilničarskega pravilnika. V zmislu teženj naših Irgovskih točilcev. V to svrhu je sklicala na dan 23. marca t. l. sestanek zastopnikov vseh gremijev, da se določijo najbistvenejše smernice za spremembo gostilničarskega pravilnika in določijo delegacija, ki bo osebno tolmčila njih težnje notranjemu ministru dr. Korošču v Beogradu. Ti so po izčrpni debati formulirali najvažnejše predloge, katere je večja deputacija dne 26. marca t. l. osebno izročila g. notranjemu ministru v vsestransko utemeljitvijo. Delegacija je v daljšem razgovoru z g. ministrom orisala težke gmojne posledice, ki bodo zadele na tisoče trgovskih točilcev, ako bodo s 1. julijem t. l. ukinjene njihove pravomočno pridobljene pravice iz razloga, ker je pristojna oblast pomožno interpretirala takšni zakon, odnosno gostilničarski pravilnik. Posebno je deputacija prosila g. ministra, da blagovoli pospešiti ureditev nadvse perečega vprašanja, da bo odstranjeno veliko razburjenje, ki vlada v Irgovskih krogih, obenem pa tudi najkrajšim potom likvidirane številne priložbe na upravno sodišče. In končno je delegacija izrecno poudarila nujno potrebo, da nudi g. minister nov spremenjen pravilnik, predno ga uveljavi, v pretres in izjavo prizadetim stanovskim organizacijam, da bodo izostala naknadna presenečenja in nečete pritožbe. G. minister je obljubil, da bo upošteval upravičene težnje našega Irgovstva in uredil vprašanje spremembe pravilnika v toku meseca maja. Ker pa že počete prvotno določeni ukinitveni rok s 30. junijem, notranji minister pa še ni izpolnil svoje obljube, je Zveza takoj podvela akcijo za podaljšanje ukinitvenega roka do 31. decembra t. l. V tem zmislu je posredovala pri obeh velikih županstvih, ki pa sta izjavila, da ne moreta ukiniti ničesar definitivnega, dokler ne prejmeta navodil od notranjega ministrstva v Beogradu. Radi tega je zvezno načelstvo na svoji plenarni seji dne 18. maja t. l. sklenilo, da odide ponovno tročlanska deputacija v Beograd, da doseže podaljšanje ukinitvenega roka

do 31. decembra. Minister je ponovno obljubil, da bo upošteval upravičene težnje trgovskih točilcev. Zveza se je obrnila tudi na zbornico TOI in prosila, da jo podpira v njenih stremeljenjih, da se doseže vsaj podaljšanje ukinitvenega roka do 31. decembra. V tem času pa bo gotovo možno v sporazumu s prizadetiimi stanovskimi organizacijami udeležiti nov pravilnik, ki bo upošteval tudi upravičene težnje naših trgovskih točilcev.

(Dalje prihodnjč.)

VELIKOPOTEZNI NEMŠKO-AVSTRIJSKI GOSPODARSKI SPORAZUM.

Dne 18. t. m. odpočujejo na Dunaj delegati Nemčije, ki naj namesto sedanjega začasnega gospodarskega sporazuma in raznih med tem sklenjenih dodatnih sporazumov sklenejo velik nemško-avstrijski gospodarski sporazum.

Iz naših organizacij.

Srežki gremij trgovcev v Celju sklicuje za 26. junija t. l. redni občni zbor, ki se vrši točno ob 8. uri predpoldne v mali dvorani »Celjskega doma« v Celju z nastopnim dnevnim redom: 1. Odobritev zborovanja. 2. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 3. Načelstveno poročilo za preteklo poslovno leto 1927; a) lajnško poročilo; b) blagajniško poročilo. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Proračun za leto 1928 in določitev gremijalnih pristojbin. 6. Dispencna prošnja g. Breznika, Luče. 7. Podpore brezposelnim trgovskim nastavlencem. 8. Dopolnilna volitev predsednika sekcije hmeljskih trgovcev. 9. Samostojni predlogi delegatov. 10. Slučajnosti. Gremijalni občni zbor sestoji v smislu § 16. gremijalnih pravil iz odposlancev. V smislu § 17. gremijalnih pravil je občni zbor ob določenem času sklepčen, če je navzočih 30% odposlancev, v nasprotnem slučaju se po preteku ene ure vrši na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih odposlancev. — Načelstvo.

K sprejemanju trgovskih vajencev v Mariboru. Po sklepu letošnjega gremijalnega občnega zbora se naj v bodoče sprejemajo v trgovino samo taki vajenci, ki so dovršili najmanj dva razreda meščanske ali druge srednje šole. Le v izjemnih slučajih se smejo sprejemati vajenci z manjšo, toda dobro šolsko izobrazbo, ako kažejo za trgovino veselje in sposobnost ter imajo dobro šolsko spričevalo, morajo pa položiti v šoli sprejemni izpit. Z manj kot šest-

razredno ljudskošolsko izobrazbo se pa vajenci v trgovine sploh ne morejo več sprejemati, na kar se opozarjajo vsi trgovci, kakor tudi oni stariši, ki so namenili posveliti svoje otroke trgovskemu stanu. — Gremij trgovcev v Mariboru.

»Trgovska Samopomoč« za mariborsko oblasť je na svojem izrednem občnem zboru sprejela predlog, da se sprejemajo 50 do 60 let stari člani še do konca tekočega leta, morajo pa s prijavo predložiti tudi zdravniško spričevalo. Kdor torej želi pristopiti, naj se obrne na upravo »Trgovske Samopomoči«, ki posluje v pisarni Trgovskega gremija v Mariboru. Ob enem se ponovno vabijo vsi pridobitni krogi ter privlačni in javni nameščenci mariborske oblasti na pristop k inštituciji, ki na najcenejši način osigura njih dedičem lepo posmrtnino, izplačljivo takoj po njihovi smrti. Že danes bi se izplačalo v kakem smrtnem slučaju okoli 9000 Din, treba pa je, da dvignemo število članstva tako visoko, da bo dosegla posmrtnina vsaj 20 do 30.000 dinarjev. — »Trgovska Samopomoč« v Mariboru.

Trgovina.

Avstrijsko-ameriška trgovinska pogodba podpisana. Združene države severo-ameriške in republika Avstrija sta 18. t. m. podpisali trgovinsko in konzularno pogodbo, ki vsebuje klavzulo največjih ugodnosti.

Tobačne konvencije s Češkoslovaško. Naš trgovinski minister je 19. t. m. podpisal konvencijo o prodaji tobaka Češkoslovaški. S to konvencijo se naša država obvezuje, dobaviti vsako leto Češkoslovaški 3.500.000 kg hercegovskega in južnosrbskega tobaka. Konvencija stopi v veljavo, ko jo podpiše češkoslovaški finančni minister.

Trgovski sliki s Poljsko. V prvih treh mesecih tekočega leta je Poljska uvozila iz naše države raznih produktov in blaga v vrednosti 13.184.305 Din.

Indeks za veletrgovino v Severni Ameriki. Fisherjev indeks za veletrgovino je znašal pretečeni leden 98% napram 98,8% v predidčem tednu.

Češkoslovaški indeks za veletrgovino je izkazoval za dan 1. maja t. l. 987 točk napram 984 točkam za dan 1. aprila t. l.

Izvoz v Brazilijo. Beograjski braziljski konzulat je opozoril naše ministrstvo za zunanje zadeve, da naši izvozniki jako pogosto odpremljajo svoje blago v Brazilijo brez konzularnih faktur, ki so potrebne za vsako odpremo blaga. Radi tega se tako blago ob dohodu v Brazilijo vskladišči v carinsko

skladišče, kar povzroča izvoznikom veliko škodo. Konzularna faktura overi braziljski konzulat proti plačilni taksi od 126 do 200 Din. Brez overjene konzularne fakture se v Brazilijo uvoženo blago ne sme ocariniti.

Industrija.

Cene železniških tračnic bodo zvišane. 22. junija se vrši v Londonu posvetovanje evropskega sindikata za izdelovanje tračnic. Govori se, da bodo na tej seji sklenili zvišati cene, da na ta način prilagode cene tračnicam, ki jih izdeluje sindikat, zvišanim izvoznim cenam železu.

Jugoslovenske tekstilne tvornice Maunier d. d. v Ljubljani ima svoj letošnji zbor dne 27. junija t. l. Poleg izdatnega povišanja delniške glavnice potom valorizacije, ki je že izvedena, bo na letošnjem občnem zboru upravni svet stavljal predlog, da se zviša delniška glavnica še subskripcijskim potom.

Industrijalizacija Nizozemske. Nizozemska je pričela po vojni izpreminjati svoje lice. Najvažnejši napredek na gospodarskem polju je bila vedno bolj napredujoča industrijalizacija. Narod je spoznal veliki pomen industrije, ki naj množičnemu se prebivalstvu zagotovi delo, ker izseljevanje iz gotovih virov ne pride v poštev. Kakor povsod so tudi na Nizozemskem vojne in povojne razmere pospešile industrijsko produkcijo. Industrijski kapital v zadnjih letih ni samo skušal konsolidirati že dosežene uspehe, marveč jih skuša s smotrenim in koncentriranim delom čim bolj razširiti. In tako so nastale velike organizacije nizozemske industrije: »Vereeniging van Nederlandsche Werkgevers«, »Centraal Industrieel - Verband« in »Verband van Nederlandsche Fabrikanten - Vereenigingen«. Najbolj zanimivi primeri za industrijalizacijo Nizozemske so tri industrije, ki so se zelo hitro razširile, namreč industrija električnih žarnic, industrija umelne svile in pa premogovna industrija. Zadnja poklicna statistika poroča, da je že 1.028.748 nameščencev in delavcev ali 45% odstotkov vsega delovnega ljudstva zaposlenih v industriji. Nadaljni razvoj tega procesa bo odvisen predvsem od strokovnega aktivnega vodstva obratov, od zadostnega kapitala in končno od sposobnih delovnih sil. Današnje stanje nizozemske industrije je v splošnem dobro, le nekatere panoge niso še prebolele gospodarske depresije. Strojna industrija je dobro zaposlena, ravnotako lekšilna. Industrija umelne svile je pa svojo produkcijo še precej razširila. Položaj diamantske industrije se je znatno zboljšal, le čevljarška industrija se pritožuje.

Denarstvo.

Kovan denar za dva šilinga v Avstriji. Dne 16. t. m. je oddala avstrijska Narodna banka v promet kovan denar po 2 šilinga. Nov denar bodo sprejemale države in druge javne blagajne neomejeno, v privatnem prometu pa jih je vsakdo dolžan sprejeti samo 25, to je v skupnem znesku 50 šilingov.

Promet.

Telefonski promet s Švico. Predela za upostavitve direktnih telefonskih pogovorov s Švico iz naše države so dokončana. Po vsej priliki se v najkrajšem času postavijo direktni telefonske zveze v nekaterih večjih mestih naše države s Švico.

Hmelj.

Zahteve hmeljarjev. Dne 17. t. m. se je vršil v Beogradu sestanek producentov, trgovcev in izvoznikov hmelja iz Vojvodine in Slovenije. Po daljšem razgovoru o položaju hmeljarske produkcije in trgovine so udeleženci izvolili desetčlanski odbor, ki je dobil nalogo, da izdela predlog za zakonito ureditev produkcije in trgovine s hmeljem. Sklenilo se je ustanoviti »hmeljarski svet« kot posvetovalni organ ministrstva poljedelstva v vseh hmeljarskih vprašanjih. Svet naj bi obstojal iz dveh tretjin iz producentov in iz ene tretjine trgovcev in izvoznikov. Udeleženci so končno sklenili sledečo resolucijo: »Da se kultura hmelja osigura z ozirom na rentabilnost je treba: 1. pospeševati privlačno inicijativo, da se osnuje trdna organizacija, ki naj bi vodila strokovno produkcijo hmelja, uredila prodajo in vplivala na razvoj cen; 2. omogočiti naj se čim lažji in hitrejši izvoz hmelja na svetovna tržišča; pri tem naj se upošteva, da se hmelj izvozi v onem stanju in embalaži, kakor to žele interesenti na svetovnih tržiščih; 3. preprečiti naj se vsako zlorabo v hmeljski trgovini in zabrani trgovino onim, ki nimajo za njo obrtne pravice; 4. uvede naj se točno poročevalsko službo o gibanju cen za hmelj in o povpraševanju po njem na svetovnih tržiščih; 5. pozove naj se zainteresente, da se poslužijo zakona o zaščiti industrijske svojine, in to paragrafa 65., ki govori o kolektivnih žigih, s katerim jim je mogoče svoj produkt mednarodno zaščititi.

RAZNO.

Razdolžitev kmetov. Ministrstvo poljedelstva je sklicalo za 19. t. m. anketo o razdolžitvi kmetov. Anketa se bode bavila z nastopnimi vprašanji: 1. Ali je sploh potrebno, da se z izrednimi sred-

Ivan Hribar:

88

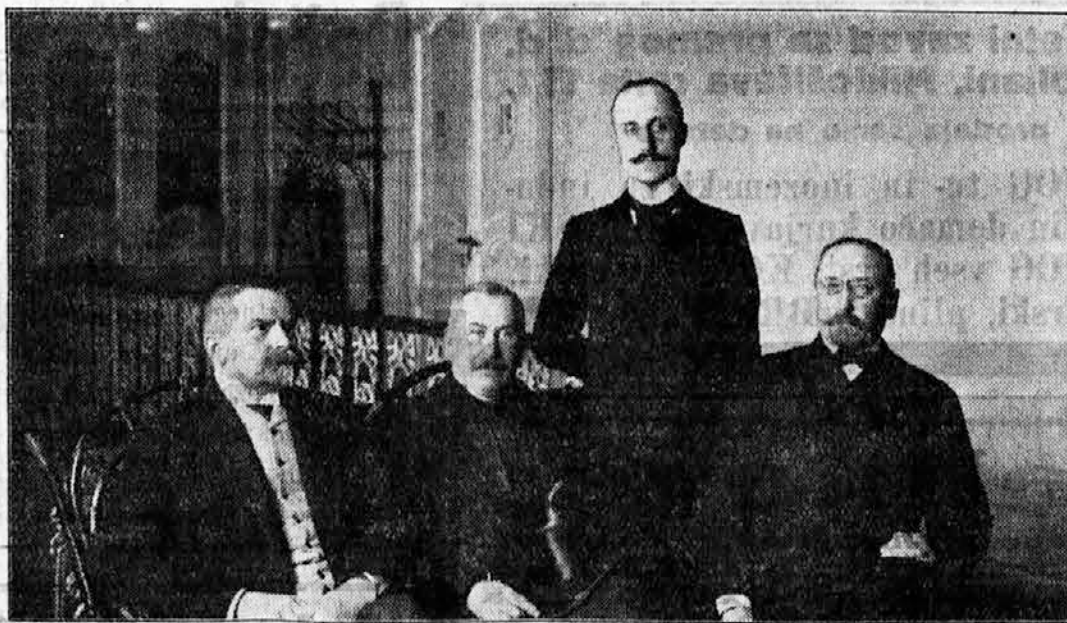
Moji spomini.

Značilno je, da se dr. Krek kasnejših posvetovanj ni več udeleževal! Kaj je bilo temu vzrok, ne vem; sodim pa, da ga je dr. Šušteršič prepričal, da bi to bilo s stališča slovenskega kluba pogrešno, češ da bo vlada nerada videla to slovansko bratenje.

Prvi vidni uspeh slovanskega soporoštva so bile izjave, ki so jih v državnem zboru dale vse slovanske frakcije — še celo Ukrajinci — proti takozvanemu pruskemu hakatizmu na Poznanjskem. Ta dokaz slovanske solidarnosti prišel je čisto nepričakovano in je zato po vsem svetu zbudil glasen odmev. Pri Nemcih — ki so Poljake smatrali vedno za svoj glavni atut proti Slovanstvu — seveda neprijetno iznenadenje.

Daljša posledica so bili pa redni sobotni sestanki v stanovanju dr. Kramářevem. Teh sestankov udeleževali smo se: grof Dzieduszycki, dr. Glibovickij, dr. Glibovickij, Hribar, dr. Kramář, dr. Markov in dr. Tresič. Na teh sestankih sklenilo se je potem, ko je prispelo soglasje poslancev »gospodarstvene dume«, sklicati prvo predposvetovanje v Petrograd in je zanje bil dogovorjen tudi program.

To predposvetovanje vršilo se je potem meseca maja naslednjega leta in smo se ga udeležili dr. Glibovickij, jaz in Kramář. Bilo je prvo rusko posvetovanje z zastopniki izvendržavnih slovanskih narodov, katerega se je poloficijelno udeleževala tudi vlada sama. Do posebnega izraza je to prišlo, ko je k pozdravnemu večeru v mestni hiši prišel predsednik vlade Stolipin. V Rusiji so bili navajeni, da so zagranični Slovani prihajali k njim le tedaj, kadar so od njih kaj potrebovali. V tem slučaju je bilo v prvič, da nismo prišli s prošnjami, temveč s pozitivnimi ponudbami realne podlage. Zato je bil sprejem tem pristranejši. Vlada se je za potek naših sej jako zanimala in

Od leve na desno: dr. Karel Kramář, general Vladimir Mihajlovič Volodimirov, dr. Dimitrij Glibovickij, Ivan Hribar.

si je dala od njih sproti poročati. Ko je bilo po inicijativi knjižarja Krunoslavá Heruca, mladega Hrvata, ki ga je slovansko navdušenje privedlo v Petrograd, sklenjeno opozoriti vlado, naj svoje poljedelske študente mesto na Dansko in Holandijo pošilja rajše med avstrijske Slovence, je ona to opozorilo takoj vzela na znanje. Dala je pobudo za ustanovitev društva »Ruskoje Zerno« ter mu je nakazala izdatna sredstva za troške pošiljanja ruske mladine na poljedelsko prakso na Češko, Moravsko in v Slovenijo. Na ta način je bilo mogoče namestiti na naših vzorno upravljanjih kmetijah, v naših poljedelskih šolah in pri mlekarnah

znatno število ruskih mladeničev in deklet. Z delom in obnašanjem večine teh ruskih državnih študentov so njihovi delodajalci jako zadovoljni. Več ko to pa je vredno, da po teh posredovalnih prihaja med naše ljudstvo poznanje ruskega naroda, o katerem pri nas na kmetih takorekoč še ničesar ne vedo; na Rusko pa vednost o nas, našem življenju in naši kulturi, katere dobre strani se utegnejo počasi začeti presajati na široke ruske poljane. Dela, troškov in skrbi mi je ta akcija prouzročala mnogo; ni mi pa tega žal, ker sem spoznal, da začenja roditi zaželjene sadove.

(Dalje prihodnjč.)

slvi izvrši razdolžitev kmetov. 2. Kateri bi bil najprimernejši način, da se razdolžitev izvede in da se hkratu ne bi ogrozilo interesov upnikov, niti interesov splošnega državnega kredita.

Znamenje časa. Zadnji »Uradni list« z dne 14. junija 1928 pričbuje med razglasi sodišče dva konkurzna oklica in 26 dražbenih oklicev, s katerimi se razglasa dražba nepremičnin. Dražbe razpisujejo sodišča na Brdu 1, v Konjicah 1, v Kranjski gori 1, v Litiji 1, v Pljuju 1, v Slovenski Bistrici 1, v St. Lenartu 1, v Brežicah 2, v Celju 2, v Crnomlju 2, v Gornji Radgoni 2, v Kočevju 2, v Sevnici 2, v Šmarju pri Jelšah 5. — Ogromno število dražb kaže težak položaj našega kmetijskega prebivalstva, ki le v skrajni sili, ko si ne ve pomagati in obupa nad rešitvijo iz dolgov, pusli priti do dražbe. Kaže pa tudi, kako peša kupna sila našega kmetijskega prebivalstva, vsled česar je tudi razumljivo, da so v naši trgovini skrajno neugodne razmere in izredne slabe kupčije. Število dražb kmečkih domov glasno opominja merodajne kroge, naj nujno pomorejo kmetu, da ga rešijo propada, ker sila je res velika.

Zgradba velikega hotela v Splitu. V Splitu so pričeli na Trumbičevi obali podirati skladišče tvrdke Paschkes i Aljinović, ker zgradišča tam Allantska plovidba Ivo Račić in Jugoslovenska plovidba še letos velik hotel, ki bo najlepši v Splitu.

Aktualna nova knjiga o gozdarstvu. V tisku je delo ing. Antona Sivica, znanega gospodarskega strokovnjaka, o gozdarskih razmerah v Sloveniji. Knjiga bo nudila mnogo informativnih podrobnosti o stanju naših gozdov, o gozdnem gospodarstvu in o delovanju gozdarskih organov. Knjiga se bo tiskala le v omejenem številu, zato priporočamo interesentom, da jo takoj naroče pri srezkem šumarskem referentu v Ljubljani. Stala bo brez poštnine 30 Din, s poštnino vred pa 31 Din 75 par.

Velikanske trgovske palače. Chicago hoče postati središče vse svetovne trgovine. V kratkem bodo zgradili ogromno trgovsko hišo, ki bo stala na severni obali od Chicago River. To bo največje trgovsko središče sveta in bo dvakrat tako veliko nego čičaški Furniture Mart, ki je dosedaj največja trgovska zgradba. Palača bo zavzemala prostor prejšnjega kolodvora Chicago Northwestern-železnice in bo obsegala 440.000 kvadratnih metrov. Zavzemala bo dva cestna bloka in bo visoka 18 do 23 nadstropij. V podzemlju bo tovarni kolodvor in posamezne tvrdke bodo imele svoje lastne ture, po katerih bodo prevažale vse svoje blago.

Gibanje na delovnem trgu. Pri javni borzi dela v Ljubljani je v dobi od 3. do 9. junija 1928 iskalo dela: moški: 2 manipulant za lesno stroko, 1 gozd. čuvaj, 1 ekonom, 1 rudarski uradnik, 4 rudarji, 2 vrtnarja, 1 pečar, 1 kamnosek, 3 zlatarji, 1 kollar, 11 kovačev, 7 stavb. ključavničarjev, 5 kleparjev, 3 železolarji, 3 železostrojarji, 1 železobrusač, 1 žebjar, 24 stroj. ključavničarjev, 1 puškar, 1 urar, 2 stroj. risarja, 4 elektromonterji, 1 bandažist, 34 mizarjev, 5 kolarjev, 4 sodarji, 1 strugar, 5 žagarjev, 2 usnarja, 1 ščelar, 6 sedlarjev, jermenarjev, 1 ikalec, 1 predilec, 3 tapetniki, 11 krojačev, 23 čevljarjev, 1 knjigovez, 3 mesarji, 3 mlinarji, 14 pekovi, 1 točilec, 1 kuhar, 2 inž. kemije, 1 laborant, 9 zidarjev, 3 pleskarji, soboslikarji, 1 dimnikar, 7 lesarjev, 1 gradbeni delovodja, 1 fiskarski strojnik, 1 tipograf, 9 strojnikov, kurjačev, 11 pisarniških slug, 22 trgovskih pomočnikov, 9 knjigovodij, 2 fakturista, 1 korespondent, 2 trgovska skladiščnika, 30 zasebni uradnikov, 1 pisarniški praktikant, 1 gledališki igralec, 1 desinfektor, 1 bolniški strežnik, 51 hlapcev, 9 tovarniških delavcev, 55 navadnih delavcev, 8 vajencev; žensk: 15 pisarniških moči, 1 vzgojiteljica, 3 kontoristkinje, 14 prodajalk, 4 natakarice, 1 prodajalka kruha, 8 šivilj, 1 šivilja perila, 1 modistinja-prodajalka, 1 šivilja slavnikov, 1 črko-slikarica, 7 plehik, 3 ikalke, 14 tovarniških delavk, 46 dninaric, 68 kuharic, služkinj, posrežnic, 6 vajenk. — Ponujeno je bilo delo v isti dobi: 2 pečarjema, 11 rudarjem, 2 kleparjema, 2 kovinostrojarjema, 2 inštalaterskima ključavničarjema, 4 mizarjem, 3 žagarjem, 1 strojniku, 1 vulkanizerju, 2 kožarjema, 1 tapetniku (starejšemu, kot družabniku), 4 čevljarjem za mešano delo, 3 krojačem, 1 dežnikarju, 1 hot. natakarju, 1 slaščičarju, 1 kurjaču, 15 zidarjem, 6 pleskarjem in soboslikarjem, 4 hlapcem, 10 šlukaterjem, 8 sobarjem za dijaški dom, 1 kuharju za dijaški dom, 2 kožarjema, 19 vajencem, 1 kuharici, 2 kmečkima deklama, 1 sobarici, 1 služkinji.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odelenje direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. junija t. l. ponudbe glede dobave borovega lesa in plohov. — Mašinsko odelenje direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. julija t. l. ponudbe glede dobave 30 ton bukovega oglja; do 5. julija t. l. glede dobave 3000 kg pisane bombaževine. — Direktija državnega rudnika v Velenju sprejema do 3. julija t. l. ponudbe glede dobave gonilnih jermen; do 7. julija t. l.

pa glede dobave železnih krožnih stopnic. — Direkcija državne železarnice Vreš-Majdan sprejema do 10. julija t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg kave in 4000 kg svinjske masti. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 30. junija t. l. pri direktiji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 200 kg ciklona, dne 3. julija t. l. glede dobave svetiljk za vagon, dne 5. julija t. l. glede dobave jelovega gradbenega lesa in jelovih desk, dne 6. julija t. l. glede dobave hrastovih podnic, dne 8. julija t. l. glede oddaje kavarne v Kreki v zakup, dne 9. julija t. l. glede oddaje perila v pranje. — Dne 2. in 3. julija t. l. pri kr. redarstvenem ravnateljstvu v Zagrebu glede dobave plaščev in letnih oblek. — Dne 3. julija t. l. pri ministrstvu vojske in mornarice, odelenje za mornarico, v Zemunu glede dobave raznih zastav in činovnih znakov za mornarico ter glede dobave blaga za zastave, dne 4. julija t. l. glede dobave vijakov in zakovic, dne 6. julija t. l. pa glede dobave brona in kositra. — Dne 4. julija t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odelenje, v Beogradu glede dobave 2500 kg gostega olja in 1500 kg rumene masti. — Dne 5. julija t. l. pri Glavnem sanitetskem slagalistu v Zemunu glede dobave zdravniških in bolničarskih plaščev. — Dne 9. julija t. l. pri inženjerskem odelenju Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede zgradbe kovačnice in podkovačnice. — Dne 10. julija t. l. pri Direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave barv, lanenega olja, čopičev in drugega materiala.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRŽNA POROČILA.

Trzne cene v Ljubljani, dne 15. junija t. l. Govedina: V mesnicah po mestu 19 Din za kilogram; na trgu 1 kg govejega mesa I. 19, II. 15-17, III. 12-13, jezika 17-20, vampov 8-10, pljuč 10, jeter 17-19, ledje 17-20, možganov 17-20, doja 5-10 Din za kg. **Teletina:** telečjega mesa I. 22-20, II. 20, jeter 25-27-50, pljuč 15-20 Din za kg. **Svinjina:** 1 kg prašičjega mesa I. 25, II. 20-22, pljuč 10, jeter 15, ledje 25, glave 7-50, parkljev 6, slanina trebušna 22, slanina ribe in sala 24, slanina mešana 23, slanina na debelo 21-50 do 23, masti 26-28, šunke (gnjati) 30-35, prekajenega mesa I. 30-32-50, II. 25-27-50, prekajenih parkljev 8-10, prekajene glave 10, jezika 35 Din za kg. **Drobnica:** 1 kg koštrunovega 13-14, jagnjetine 18-20, kozličevine 20-22 Din za kg. **Konjsko meso:** 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6 Din. **Klobase:** 1 kg krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 32, safalad 32, posebnih 32, svežih kranjskih 32-35, suhih kranjskih 25-30. **Perutnina:** Piščanec majhen 12, večji 20-25, kokoš 25-40, petelin 25-35, raca 30-35. **Ribe:** 1 kg karpa 25-30, linja 25, ščuke 30 do 35, postvri žive 80, mrtve 60, kličina 15, urene 15, pečenke 10, **Mleko, maslo, jajca, sir:** 1 liter mleka 2-50, 1 kg surovega masla 40-44, čajnega masla 40-45, masla 40

do 44, bohinskega sira 28-32, sirčka 10 do 12, jajce par 1-75-2. **Pijače:** 1 liter starega vina 16-22, novega vina dalmatinskega 11 do 13, 1 čaša piva 3-3-50, 1 vrček piva 4-50 do 5, 1 steklenica piva 5-75-6. **Kruh:** 1 kg belega 6-50, črnega 5-50, rženega 5-50. **Sadje:** 1 kg luksusnih hrušk 24, ena oranža 2-5, limona 0-75-1, 1 kg rožičev 8-10, fig 12 do 16, dateljnov 24-48, mandeljnov 52 do 70, orehov 10, luščenih orehov 30, črešnji 8-14, kuhih češpelj 1-12, suhih hrušk 10. **Specerijsko blago:** 1 kg kave Portoriko 64 do 72, Santos 48-52, Rio 36-40, pražene kave I. 90-100, II. 72-80, III. 56-60, kristalnega, belega sladkorja 14-50, sladkorja v kockah 16-50, kavne primese 20, riža I. 12, II. 8-50, 1 liter namiznega olja 20, jedilnega olja 18, vinskega kisa 4-50, navadnega kisa 2-50, 1 kg morske soli 3, kamene 3-50, celega popra 62, mletega 64, paprike III. vrste 28, sladke paprike, po kakovosti 52, 1 liter petroleja 7, 1 kg testenin I. 12, II. 10, pralnega luga 3-50, čaja 80 Din. — **Mlevski izdelki:** 1 kg moke št. 0 5-75 do 6, št. 2 5-50, št. 5 5-25, št. 6 4-50 do 4-75, kaše 6, ješprenja 5 do 6, ješprenjka 10 do 12, otrobov 2-50 do 3, koruzne moke 4-50, koruznega zdroba 4-50 do 5, pšeničnega zdroba 7 do 8, ajdove moke I. 9 do 8, II. 6 do 7, ržene moke 4-50 do 5 Din. — **Zito:** 1 q pšenice 400 do 410, rži 385 do 460, ječmena 375 do 385, ovsja 320 do 340, prosa 290 do 310, nove, sušene koruze 345 do 350, ajde 270 do 290, fižola, ribničana 485, prepeljarja 530, graha 450 do 500, leče 700 do 900 Din. — **Kurivo:** 1 q premoga 44, 1 kub. meter trdih drv 150, mehkih 60 do 75 Din. — **Krna:** 1 q sladkega sena 100, polsladkega 75, kislega 60, slame 70 Din. — **Zelenjava in gobe:** 1 kg glavate solate 6 do 8, štrucate 6 do 8, ajserice 6 do 10, berivke 2, zgodnjega zelja 10, kislega zelja 5, ohrovtja 8, karfiol 14 do 15, špargljev 20 do 30, kolerab 6 do 8, kolerab podzemljic 1-50 do 2, špinat 6 do 8, kumar 10 do 12, buč 10, graha v stroju 5 do 6, luščenega graha 18 do 20, fižola v stroju 18 do 20, čebule 4 do 5, česna 6 do 8, krompirja 1-75 do 2, krompirja novega 6, korenja 2 do 4, peteršilja 5 do 6, zelenjave za juho 5 do 6 Din.

Mariborski tržni dan 16. junija 1928. Tadan trg ni bil posebno dobro založen, pa tudi obiskani ni bil dobro. Slaninarjev je bilo samo 20, kmečkih s krompirjem in zelenjavo naloženih vozov ni bilo. Cene mesu in slanini so bile kakor pretečeni teden in tudi domači mesarji niso spremenili svojih cen. **Perutnina** je bilo komaj 200 komadov. Cene so šle malo na kvišku, tako so se precej veliki piščanci prodajali celo par po 70 Din, kokoši pa po 40-60 Din komad. **Kozličev in jagnjetov** to pot ni bilo na trgu. **Krompir, zelenjava in druga živila, sadje, evetlice.** Cene so bile krompirju 7 do 8 Din mernik (7 in pol kilograma), letošnjemu pa 5 Din za kg, kislemu zelju 3-50, kishi repi 2, čebuli 5, česnu 10-14, solati 1-2 Din, špargljiem 18-20, grahu v stroju 6-7, tišotu v stroju 20 Din za kg, paradižnikom 20 Din, kumarcam 10-12 Din kg. **Sadju:** Črešnjami 12-16, marelicam 40, breskvam 48 Din kg, jagodam 20 Din liter, pomarančam 1-3, limonam 0-75-1 za komad, svežim figam 32 za kg.

Lesena in lončena roba 1-100 Din, lesenim grabljam 6-8, vilam 7-8, cepcem in držalom za kose 10-12 Din, brezovim metlam 2-25-6 Din za komad. **Seno in slama na mariborskem trgu.** Kmetje so pripeljali v sredo 13. t. m. 9 voz sena in 6 slame, v soboto 16. t. m. pa 11 voz sena in 7 slame na trg. Cene so bile za seno 75-90 Din, za slamo pa 40-50 Din za 100 kg. Slama se je tudi prodajala po 1-75 do 2 Din za snop.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/I.

prodaja samo na debelo

PREMOG tu- in inozemski za industrije in domačo kurjavo, **KOVAŠKI PREMOG** vseh vrst, **KOKS**, livarski, plavžarski, plinski, **BRIKETE**.

Malinovec

zajamčeno pristne, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, kakor tudi neoslajen **MALINOV SOK (Succus)**, prodaja v vsaki množini po zmernih cenah tvornica

„**ALKO**“

družba z o. z. LJUBLJANA, Kollzej.

Deček,

ki je dovršil prvi razred drž. realne gimnazije, star 15 let, zdrav, močan in ima veselje do trgovine, želi mesto učenca v trgovini z mešanim blagom. Cenjene ponudbe na: Stefan Holcman, trgovina z usnjem, Murska Sobota.

SIRA

polnomastnega emendolca, popolnoma uležanega, nudi večjo množino po ugodni ceni Mlekarska zadruga v Podhomu pri Bledu.

Trgovci in industrijci

TRGOVSKI LIST!

se priporoča za oglašanje inseratov!

Tiskarna MERKUR, Ljubljana

trg.-ind. d. d. - Simon Gregorčičeva ulica 23 se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovce, obrtnike, industrijce in urade. - Lastna knjigovodnica

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. - Raznovrstno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki na razpolago!

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.** Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**